Gemeenteraadsfractie

VOORZITTER!

Een nieuw college van maar liefst vijf personen wil de komende vier jaar uitvoering geven aan het coalitieprogramma dat aan onze raad is gepresenteerd. Uiteraard wensen wij dit college, waarin tot onze vreugde dit keer ook de vrouwelijke helft van onze samenleving is vertegenwoordigd, geluk en succes toe bij hun werkzaamheden.

De kernwoorden van het coalitieprogramma zijn "lef", "ambities" en "samen ". Er wordt aangegeven dat het college het samen wil doen met de inwoners, de gemeenteraad en ook met de oppositie. Ik zal zo dadelijk ons commentaar op het coalitieprogramma geven, waaruit zal blijken dat wij in verreweg de meeste gevallen de gekozen beleidsrichtingen kunnen ondersteunen. Daar waar dat niet het geval is zullen wij uiteraard op inhoudelijke argumenten het debat aangaan.

Oppositie:

Dit college en de coalitiepartijen kunnen van ons de komende vier jaar een kritische, maar constructieve, houding verwachten. Dat komt erop neer dat wij een accent zullen leggen op onze volksvertegenwoordigende en controlerende rol en invulling zullen geven aan het dualisme.

Het coalitieprogramma is, zoals de naam al zegt, van de coalitie. Wij hebben er voor gekozen om niet al in de formatiefase, in beslotenheid, onze ideeën en bedenkingen in te brengen. Dat hoort wat ons betreft nu, in een openbaar debat in de gemeenteraad, te gebeuren.

Wij zullen het college aan hun ambities proberen te houden en aanspreken op hun bestuursstijl als blijkt dat die stijl geen open en transparant karakter heeft. Immers, als je, zoals in het coalitieprogramma is te lezen, ruimte wil maken voor ideeën en initiatieven van inwoners, ondernemers, belangenorganisaties en de oppositiefracties in deze gemeenteraad, moeten de luiken los en past het om de genoemde stakeholders in een vroeg stadium bij ontwikkelingen te betrekken. Bij "van buiten naar binnen werken" zullen uiteraard de luiken toch al open moeten.

Ambities en lef?

Tijdens de vergadering waarop wij de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen hebben besproken en ook op het moment dat het verslag van de informateur aan de orde was, lieten wij al weten dat morgen niet hetzelfde is als vandaag plus een. Het zal u dan ook niet verbazen dat wij positief staan tegenover een coalitieprogramma waarin het voornemen wordt geuit om niet alleen op de winkel te passen, maar ook ambities worden geformuleerd ten aanzien van de uitdagingen van de huidige periode.

Op sommige onderdelen had het coalitieprogramma zelfs nog wat meer ambities mogen tonen en op enkele onderdelen ontbreekt het aangekondigde lef. Meer ambities b.v. over de "krimp". Wat ons betreft wordt de door de statistieken voorspelde verkleining van de bevolkingsomvang, en de daarmee samenhangende vergrijzing, nog te zeer als vaststaand feit gezien en richt het coalitieprogramma zich nog te zeer op de reactie op deze ontwikkeling nog te weinig op het ombuigen van deze ontwikkeling.

Meer lef hadden wij graag gezien over de duurzame energie, waar wij graag een keuze hadden gezien voor windenergie, zonnepanelen of een ander alternatief en duidelijkheid was gegeven over een geschikte plaats binnen de gemeente. Daarnaast had er ook meer lef kunnen worden getoond over de ontwikkelingen van het onderwijs.

Het "streven naar" basisonderwijs in elke kern zegt helemaal niets en kan betekenen dat daar niets van terecht komt. Het had van lef getuigd als hier een duidelijker standpunt was ingenomen. Wat ons betreft is de kwaliteit van het onderwijs belangrijker, dan de handhaving van te kleine scholen in elke kern.

In een restaurant kan je het water in de mond lopen als je de spijskaart ziet met op het oog smakelijke gerechten, maar het blijft afwachten wat er uiteindelijk uit de keuken komt. Zo is het hier ook een beetje. Wat opvalt in het coalitieprogramma is dat er een veelheid aan beleidsvoornemens staan opgenomen, zonder dat daaraan al concreet invulling is gegeven en zonder dat de financiële consequenties duidelijk zijn. Dat zou kunnen betekenen dat, hoe wenselijk de invulling van sommige ambities moge zijn, er, aan de hand van een prioriteitstelling gekozen zal moeten worden in welke volgorde dingen worden aangepakt. Ook nu nog geldt, dat niet alles kan en zeker niet alles tegelijk.

Doen is het nieuwe werken. Daarom wachten wij de daden van dit college af.

Hoe werken wij:

Het coalitieakkoord bevat mooie en warme woorden over het voornemen om inwoners meer en meer centraal te laten staan in het functioneren van de gemeente. Dat is uiteraard eigenlijk niks nieuws, maar iets waar binnen de muren van dit gemeentehuis al veel langer aan wordt gewerkt. Het probleem met dit soort voornemens is dat het niet alleen bij mooie woorden kan blijven, maar dat het uiteindelijk zullen moeten worden omgezet in concrete daden en daar nog weinig van terug te vinden is in het coalitieprogramma. Op zichzelf past dat uiteraard wel binnen ons gedachtegoed. Ook wij liberalen zijn tegen overheid die eenzijdig en dwingend oplegt hoe het moet zijn er meer voor dat de overheid zich richt op het faciliteren van eigen initiatief. Betrek inwoners bij hun eigen woon en leefomgeving, maar zorg er wel voor dat het gemeentelijk beleid geen lappendeken wordt van allerlei deelbelangen waarbij het grotere algemene belang wordt ondergesneeuwd.

Het financiële tussenkopje op bladzijde zeven van het coalitieprogramma roept bij ons wel enkele vragen op. Bijvoorbeeld over de financiële kaders, waarin wordt aangekondigd dat onze inwoners niet onnodig met hogere belastingen worden geconfronteerd.

- *Wanneer acht dit college het dan wel nodig om de belastingen, met name de onroerende zaakbelasting, extra te verhogen? Is dat als er een tegenvaller komt of alle ambities niet tegelijk kunnen worden ingevuld?*
- *Een tweede vraag betreft de aankondiging dat in de begrotingen verbinding zal worden gelegd tussen de verschillende opgaven en beleidsterreinen. Wordt daarmee afstand genomen van het tot nu toe gehanteerde beleid dat, als er op een bepaalde begrotingspost een overschot resteert, dit overschot terug moet vloeien in de algemene middelen en niet voor andere doelen kan worden aangewend?*

Dan heb ik nog een serie vragen over het interbestuurlijk programma, waarover deze raad tot nu toe in het geheel niet is geïnformeerd. Wij kunnen ons voorstellen dat er in een van de volgende raadcycli ruimte wordt gemaakt om daar wat uitgebreider bij stil te staan. Ons is duidelijk dat er extra middelen van het rijk naar de gemeentes

zullen vloeien en dat daartegenover taken staan die met die extra gelden zullen moeten worden uitgevoerd. Die taken sluiten aardig aan bij een aantal actuele ambities in onze gemeente.

- *In het coalitieprogramma wordt gesproken over een eventuele aanspraak op de zogenaamde enveloppen gelden. Kan het college daar al wat concreter over zijn, met name omdat ik me kan indenken dat daarbij enige haast is geboden omdat ook andere gemeenten in die middelen zullen willen delen.*

5 wethouders in plaats van 3:

Het advies van de informateur om te volstaan met een college met drie wethouders is niet gevolgd. Uiteindelijk is er besloten te gaan werken in een college met vijf wethouders die samen 4,2 fte invullen. Ook op dit punt hebben wij een concrete vraag:

- *Wat zijn de meerkosten van deze beslissing? Wij geven daarbij aan dat wij niet alleen denken aan de bezoldiging, maar ook aan de overige kosten, zoals huisvesting, ambtelijke ondersteuning, wachtgeldverplichtingen en dergelijke.*

Over de portefeuilleverdeling zijn een paar opmerkingen te plaatsen. Wij vinden daarin her en der wel opmerkelijke aspecten aan zitten. Het ziet er naar uit dat sommige onderwerpen dwars door de portefeuilles heen lopen. Zo vinden wij het niet echt logisch dat de heer Kuster de regionale bedrijventerreinen in zijn portefeuille heeft terwijl de heer van der Wardt economie doet en de heer Hiddinga grondzaken in zijn portefeuille heeft.

Ook lijkt het wat onlogisch dat de heer van der Wardt verantwoordelijk is voor de DRU, terwijl mevrouw Kock wethouder voor kunst en cultuur is.

- *Wij zouden op deze punten graag een korte toelichting krijgen op de gemaakte keuzen.*

Daarnaast valt op dat er weer gekozen is voor het instituut van de gebiedswethouder, waaromtrent, bij mijn weten, niet echt is vastgelegd welke taken en verantwoordelijkheden daarmee samenhangen. Dat lijkt me voor de inwoners van de betreffende kernen wel van belang en ook voor de gemeenteraad kan het zinvol zijn om te weten wanneer je de gebiedswethouder moet aanspreken en wanneer je beter terecht kan bij de vakwethouder.

- *Wij zouden graag zien dat de gemeenteraad een memo krijgt waarin het college een nadere toelichting geeft op het instituut van de gebiedswethouder? Kan dat worden toegezegd?*

Toch ook nog enkele woorden over de portefeuille van de burgemeester. Weliswaar willen wij voorkomen dat de burgemeester taken krijgt met een politiek karakter, maar wij wijzen er wel op, dat in de profielschets die deze raad bij zijn aanstelling raadsbreed heeft opgesteld, werd gezocht naar een burgemeester die als ambassadeur de positie van Oude IJsselstreek in samenwerkingsverbanden, zoals de Regio Achterhoek, versterkt. Gezien de evidente capaciteiten van de burgemeester schatten wij in dat het streven om één van de drie posities die voor gemeentebestuurders in de Achterhoekboard zijn gereserveerd te bemachtigen, het

best haalbaar is met de burgemeester als kandidaat. In deze omstandigheden lijkt dat ons daarom de beste keuze.

- ***Deelt het college onze overwegingen en, zo nee, hoe gaat het college de kans op een positie in de Achterhoekboard optimaliseren?***

Meedoen:

Uiteraard begrijpen wij de wens om te komen tot een integrale benadering van zorg, ondersteuning en de voorzieningen bij werkloosheid. We vragen ons alleen af in hoeverre hier de taak een opgave bij de gemeente ligt en in hoeverre dit toch eigenlijk landelijk beleid is.

- ***Kan het college ook op dit punt wat meer concreet zijn en uitleggen wat er met een integrale benadering wordt bedoeld en welke maatregelen zullen worden genomen om dat te bereiken?***

We moeten niet praten, maar doen. Problemen, zoals de grote financiële risico's in de jeugdzorg, de groeiende groep verwarde personen, bekende en onbekende armoede (b.v. onder agrarische ondernemers en andere MKB-ers) en de groei van het aantal zorgvragende ouderen vragen niet alleen mooie woorden, maar ook concrete plannen om die problemen aan te pakken.

In 2017 is er voor het eerste een overschrijding van de uitgaven voor het sociaal domein met een kleine half miljoen. De komende jaren gaat de vraag toenemen en worden de budgetten meer versleuteld in de algemene uitkering.

- ***Hoe denkt het college goede zorg voor iedereen die het echt nodig heeft te combineren met de budgettaire grens? Ook op dit punt graag meer concrete mededelingen.***

En natuurlijk zijn wij er voor om tot een inclusieve samenleving te komen waarin voor iedereen geldt dat er zo weinig mogelijk belemmeringen zijn om volledig aan het openbare leven mee te doen.

- ***Wat wij wel zouden willen weten is hoe ver het college zou willen gaan en welk budget daarvoor zou worden gereserveerd.***

Een expiriment met een basisinkomen lijkt ons niet zinvol.

- Hebben we daar voldoende menskracht voor en hoe had u gedacht dat in te kleden? Wanneer acht u zo'n experiment haalbaar en wenselijk?

Wij zijn daar vooralsnog tegen. Niet alleen zijn er al voldoende anderen die hiermee experimenteren en is niet goed in te zien waarom juist Oude IJsselstreek bij die experimenten zou moeten aansluiten, maar bovenal vinden wij belangrijk dat iedereen maatschappelijk meedoet, liefst in betaald werk. Als dat nog niet mogelijk is, vinden wij dat de overheid een vangnet dient te bieden, maar dat daar tegenover wel een verplichte tegenprestatie mag staan, b.v. in de vorm van maatschappelijke dienstverlening.

Wonen:

Wij zijn blij dat er kennelijk wordt afgestapt van de starre regels, die het bouwen in onze gemeente haast onmogelijk maakten. Maar wij zijn de wijze woorden van de

commissaris van de koning ook nog niet vergeten. Nu teveel bouwen betekent leegstand en onverkoopbare woningen voor onze huidige inwoners.

Om de mismatch tussen vacatures en de op de arbeidsmarkt beschikbare personen mede aan te pakken moet wat de VVD betreft worden gestreefd naar de bouw van woningen in de middenhuursector, om zo nieuwkomers en jonge tweeverdieners passende woonruimte te bieden.

- *Heeft dit ook de aandacht van het college, wordt de behoefte aan middenhuurwoningen gezien en hoe kan dit segment van de woningmarkt worden bediend?*

De grootste uitdagingen zijn wat ons betreft inderdaad het beschikbaar hebben van de juiste woning voor de juiste doelgroep, en het aanpassen van de bestaande woningvoorraad aan de huidige normen. Dat zijn kosten die grotendeels door de woningeigenaren zelf moeten worden gedragen, maar waar de gemeente her en der wel zal moeten bijspringen. Wij menen dat we bij de provincie en het rijk moeten lobbyen voor middelen om de "plattelandsvernieuwing" net zo voortvarend aan te pakken als de stadsvernieuwing in de grote steden binnen de Randstad.

We onderschrijven de mogelijkheden voor flexibele concepten. Daarnaast zijn wij voor een sloopfonds/herstructureringsfonds, dat gevoed kan worden door bij het toestaan van tijdelijke bestemmingen een bijdrage van € 5.000 tot € 10.000 te vragen.

- *Heeft het college een dergelijk idee ook overwogen en hoe staat het college tegenover dit idee?*

In het coalitieprogramma wordt voor de komende vijf jaar een aantal van 300 nieuw te bouwen woningen genoemd, waarvan ons niet duidelijk is of dat de bestaande contingenten zijn of extra woningen.

- *Ook hier graag nadere uitleg.*
- *Kan het college een nadere uitleg geven bij de aangekondigde "pilot woonconsulent"? Wat voor financiële en personele consequenties zijn daaraan verbonden?*

(Euregionaal) samenwerken:

De nieuwe structuur van de Regio Achterhoek is nog verre van ideaal, maar het is tijd om inhoudelijk verder te komen en wellicht later verdere stappen te ondernemen. Daarbij is het goed om te zien dat dit college de ambitie heeft om een sterkere rol binnen de regio te gaan spelen, te streven naar een positie in de Achterhoekboard en sowieso het initiatief niet alleen aan een paar anderen te laten.

Wij merken wel op dat in de vorige periode vergelijkbare ambities bestonden en maar weinig concrete resultaten zijn getoond.

- *Hoe denkt het college het dit keer beter te doen?*

Duurzaamheid en circulair denken:

Uiteraard is verduurzaming en circulair handelen een goede zaak en is er weinig in te brengen tegen de uitbreiding van de mogelijkheden van de duurzaamheidsleningen, mits daardoor de schuldenpositie binnen de gestelde doelen blijft.

Ik sprak al van het gebrek aan lef door in uiterst vage termen te spreken over *"locaties die mogelijk geschikt zijn voor het opwekken van duurzame energie"*. Wat is nu uw plan? Wind of zonne-energie?

Financiën en economie:

Ook wij staan voor een overheid, die het ondernemen aan de ondernemers over laat en faciliterend handelt. Wat ons betreft gaat het dan om: ruimte om te kunnen ondernemen, de mogelijkheid om goed opgeleid personeel in de omgeving aan te trekken en een dienstbare gemeente met inderdaad een "ja-mits houding"

Wij juichen toe dat een onderwerp uit ons verkiezingsprogramma, n.l. het stimuleren van recreatie en toerisme, door bewust de mogelijkheden voor verblijfsrecreatie open te houden, als groene loperbeleid in het coalitieprogramma terugkomt en zien de uitwerking daarvan graag tegemoet.

- *Wanneer denkt het college daarin de eerste concrete stappen te kunnen nemen?*

Wij hebben wel onze bedenkingen bij het benoemen van een projectwethouder die voor een nieuwe opwaardering van de N18 zou moeten zorgen. Niet dat wij ook niet vinden dat bereikbaarheid het beste middel tegen de krimp is, maar het asfalt van de huidige N18 is nog maar net uitgehard.

- *Waarom denkt het college dat er binnen de nu aangevangen bestuursperiode zicht is op enig resultaat?*

Als er trouwens toch aan dit project wordt getrokken, lijkt het ons zinvol dat ook nogmaals de voorziene tolheffing op de A15 en de verbreding van de A12 in den Haag aan de orde wordt gesteld. Misschien is dat voor onze gemeente nog wel belangrijker dan de paar minuten tijdswinst die tussen Varsseveld en Groenlo nog zou zijn te bereiken.

- *Is het college bereid om ook de situatie rond de A15 en A12 in hun bereikbaarheidsproject te betrekken?*

Het zal u van ons niet verbazen, dat wij aandacht zullen blijven vragen voor het gezond houden van de gemeentelijke financiën. Gelukkig is er, door verstandig beleid, zonder dat te veel zaken moesten blijven liggen, de afgelopen jaren op dat vlak al veel bereikt. Dat willen we echter wel zo houden. Daarom waren wij bijzonder geïnteresseerd in de financiële onderbouwing van het coalitieprogramma.

Die financiële onderbouwing van de veelheid aan ambities is wel uiterst summier opgesteld en bevat voor ons nog tal van onduidelijkheden.

- *Wat wordt er b.v. bedoeld met "20% incidentele ruimte", waarmee het college "indien nodig, snel wil schakelen "? Als voorbeeld wordt gegeven dat daarmee risico's in het sociaal domein kunnen worden opgevangen. Daar zijn toch reserves voor?*
- *Begrijpen wij het goed, dat daarmee wordt afgestapt van de scheiding tussen gelden voor het sociaal domein en de rest van de begroting? Zo ja, wat zijn de overwegingen geweest om daarvan af te stappen?*

Door de opmerking dat de OZB-verhoging wordt gerelateerd aan hetgeen *"noodzakelijk is voor een verantwoorde begroting"* vrezen wij dat de OZB-opbrengt

weer het sluitstuk van de begroting wordt en diegenen die een eigen woning of een bedrijfspand hebben onevenredig worden belast.

- ***Ik vroeg al of de jaarlijkse verhoging van de woonlasten met maximaal 3%, dus ruim boven de inflatie, ziet op alle woonlasten, dus inclusief rioolrecht en reinigingsrecht of louter op de OZB. Wij roepen in herinnering dat bij de financiële herstructurering van de afgelopen jaren de (opbrengst van de) OZB al 3 maal met 3% en 1 maal met 10% is verhoogd. Wij zouden graag zien dat de OZB enkele jaren helemaal niet wordt verhoogd, of dat die verhoging wordt beperkt tot het inflatiepercentage, uiteraard ook weer met een maximum van 3%. Wil het college dit overwegen?***

Voorzitter!

Tot slot een welgemeende succeswens aan het college en de coalitiepartijen en onze toezegging dat we er samen de schouders onder zetten om de inwoners van deze gemeente te dienen.